

SAKSBEHANDLER
Kaare Stang Juridisk seksjon

VÅR DATO
20.05.2021

postmottak@ra.no
www.riksantikvaren.no

VÅR REF.
20/09560-28

DERES REF.

DERES DATO

Stiftelsen Fremad II
Bevervegen 16 F
4103 JØRPELAND

v/ Børge Oanes

Avgjørelse i klagesak - Båten Fremad II - Klage over tildelt støtte fra Statsbudsjettet, kapittel 1429 post 74

Vi viser til mottatt klage på Rogaland fylkeskommunes vedtak med avslag på søknad om tilskudd, og Rogaland Fylkeskommunes behandling og svar på stiftelsens klage over tildelt tilskudd for 2021, brev datert 21. april 2021.

Klagens anførsler

Stiftelsen Fremad II (heretter kalt «klager») har følgende anførsler til klagen:

- Lav tildeling for 2021 og opprettholdelse av fylkeskommunens vedtak, medfører store konsekvenser for båten Fremad II.
- Dersom Stiftelsen ikke tilføres mer midler for 2021, må fartøyet legges i opplag på Hardanger Fartøyvernsenter i Norheimsund, inntil Fremad II eventuelt kan forvente å få tildelt mer midler ved neste års tildeling fra tilskudd til fartøyvern.
- Å legge båten i høst-/ vinteropplag for et fartøy med ufullstendig overflatebehandling vil medføre fare for forfall før fartøyet er levert fra verksted.
- Stiftelsen «Fremad II» er påført ekstra utgifter til båttopplag i form av endrede forsikringsvilkår, kai leie, strøm til varme om bord samt inspeksjon av oppsyns personell.
(I klagen er vedsendt uttalelse fra Hardanger Fartøyvernsenter om konsekvenser ved opplag).

- Båten har mottatt betydelig større tilskudd i tidligere år, ettersom retningslinjer ble gitt med henvisning til å få relativt rask ferdigstillelse og fartøyene ut i drift.
- Tidligere fikk et mindre antall fartøyer tilskudd fra Rogalands fylkes del av årlig nasjonal fartøyvernstøtte fra Riksantikvaren. For 2021, etter at ansvaret for tildeling av tilskudd var overført til fylkeskommunen, er årets tilskudd fordelt til langt flere fartøyer (11 objekter). Klager mener dette er et avvik fra tidligere års praksis, som gir et uheldig resultat for størrelsen på de enkelte tildelte tilskudd.
- Ved tildeling har Rogaland Fylkeskommune lagt vekt på følgende; jf. brev av 8. mars 2021: «Fremad II» er nå sjøsatt, men det gjenstår fortsatt en del restaurering og avsluttende arbeid ved fartøyvernsenteret. Rogaland fylkeskommune ser det som viktig å prioritere tilskudd til fortsatt fremdrift i dette arbeidet, slik at prosjektet kan nærme seg ferdigstillelse og fartøyet kan settes i drift»
- Båten «Fremad II» mister den planlagte sommersesong 2021 i drift med betalte turer i Ryfylkefjordene.
- I Rogaland Fylkeskommunes svarbrev av 21. april 2021, har prioriteringen fått annet oppsett enn etter overnevnte sitat. Rogaland Fylkeskommune utaler i sitt tilsvarende at for noen av tiltakene det er søkt støtte for, kan det ikke gis tilskudd over post 74. Her nevnes spesifikt sertifisering og tilhørende arbeid (krengeprøve og beregninger). Klager mener at dette må være feil. Krengeprøve må ifølge klager være en del av ferdig restaurert fartøy og at dette arbeid hører hjemme under post 74. I sitt svarbrev til vedtaket (klagen) nevnte Stiftelsen Fremad II, tre forslag til mulig løsning. Disse forslagene er ifølge klager ikke nevnt eller kommentert i Rogaland fylkeskommunes svarbrev av 21. april 2021.
- Klager mener at for å kunne ferdigstille Fremad II, vil to løsninger kunne bidra: Enten mottak av økt bidrag for 2021 eller forhåndstilsagn for utbetalinger i 2022. Med en slik eventuell garanti hadde det vært mulig å finne alternative finansielle løsninger for en ferdigstillelse av båten i 2021.
- Riksantikvarens hjemmeside viser at det fra Statsbudsjettet kapittel 1429 post 74 for 2021 tildeles ca. kr. 15.000.000.- til fartøyvern i Rogaland. Offentliggjøring av 11 tildelte tilskudd fra Rogaland Fylkeskommune, utgjør kr. 6.790.000. Klager etterlyser en «transparent oversikt» over tildelte midler til fartøyvern i Rogaland for 2021, i samsvar med Riksantikvarens tildeling.

Riksantikvarens vurdering

Båten «Fremad II» er bygd i England i 1888 og kom til Norge i 1905. Båten ble bygd for fiske og var i kontinuerlig drift som fiskefartøy fram til 2007. Fartøyets alder og kontinuerlige drift gir det svært høy kulturhistorisk verdi og det er et klart verneobjekt.

Verneflåten i Norge består per i dag av 250 fartøy, og mange av disse båtene er eneste representant for sin kategori. Båten «Fremad II» er et eldre og spesielt fartøy, men dette gjelder for de veldig mange av de andre eldre registrerte farbare båter også.

Riksantikvarens og fylkene erfarer at tilskuddsbehovet gjennom antall søknader og omsøkte beløpssummer langt overstiger de offentlige midlene som er tilgjengelig til fordeling. Dette fordrer en streng prioritering, og vi beklager at det i år ikke vært mulig å prioritere de angjeldende midler til Fremad II.

Vi vil påpeke at båten «Fremad» fikk betydelig tilskudd fra statsbudsjettet i 2020 med et samlet tilskuddsbeløp fra Riksantikvaren på kr 5.400.204,-.

Vedr. tildeling av nye tilskuddsmidler eller forhåndstilsagn

I klagen tas det opp spørsmål om det er mulig å gi nye friske tilskuddsmidler i år eller å gi et forhåndstilsagn for 2022. I år er alle midler fordelt, derfor har Riksantikvaren ikke noen ekstra tilskuddspott å fordele nye midler fra.

I forbindelse med regionreformen, er tildelingsmyndighet på dette fagområdet delegert videre fra Riksantikvaren til fylkeskommunene. Direktoratet skal derfor i hovedsak ikke overstyre fylkeskommunenes prioritering gjennom å binde opp fordeling av tilskuddsbeløp ved forhåndstilsagn. Vi mener derfor at Stiftelsen Fremad II må søke om nye midler på neste års budsjett etter vanlige felles retningslinjer for alle søkere.

Vedr. Rogaland fylkeskommunens tildelinger

Riksantikvaren følger nøye med på fylkenes tildeling av midler, og vi kan ikke se at det i Rogaland innenfor årets budsjettammer er foretatt tildelinger eller prioriteringer som ikke er faglig forsvarlige eller formelt korrekte.

Vedr. samlet oversikt over tilførte tilskuddsmidler til Rogaland fylkeskommune

Riksantikvarens overføring av tilskuddsmidler til Rogaland fylkeskommune er som for de fleste andre fylkene satt sammen av ulike tilskudd, forhåndstilskudd, overføring av gjenstående tilskudd som Riksantikvaren bevilget til fartøyene i 2020 for oppfølging lokalt.

I tillegg har Riksantikvaren bundet midler ved å gi forhåndstilsagn for 2021 i 2020, som var det siste året vi fordelte direkte til fartøy før overføring av denne oppgaven til fylkene.

Konsekvensen av dette er at Rogaland fylkeskommunes og de andre fylkenes handlingsrom ikke står i forhold til den samlede sum som det vises til i klagen. Mye av midlene er fordelt fra før og bare overført til Rogaland for oppfølging av forrige tildeling.

Følgende tall gjelder for tildeling til fartøyvern i Rogaland fylke:

1. Overførte midler fra statsbudsjettet 2020 (fordelt av Riksantikvaren, men ikke utbetalt, dvs. øremerkede midler til spesifikke fartøy), overført til Rogaland for oppfølging i 2021: kr 598.498,-
2. Forhåndstilsagn gitt av RA i 2020 for 2021, som er oversendt Rogaland for oppfølging: kr 4.693.000,-
3. Tilskudd til fordeling fra Rogaland fylkeskommune i 2021: kr 7.000.000,-
4. SAVOS-midler. Midler fordelte via SAVOS-ordningen, der RA gir samme beløp som fylkene selv fordeler: kr 950.000,-
5. Stortingsforhandlinger - tilskudd direkte til enkelte fartøy som resultat av budsjettforhandlinger på Stortinget: kr 2.400.000,-

Til sammen tilsvarende dette tilskuddsmidler på kr 15.641.498,- i Rogaland i 2021. Men av dette var bare summene i punkt 3 og 4 ubundne midler som Rogaland selv kunne fordele (til sammen kr 7.950.000,-). I tillegg kommer at Rogaland fylke skiller ordinær tildeling (kr. 7 mill.) og SAVOS-midler (kr 0,95 mill.) og fordeler disse i ulike søknadsrunder. Den fordelingen som det vises til i klagen (kr 6.790.000,-) gjelder derfor de 7 mill. i punkt 3 i listen over. Av disse midlene står det da igjen igjen kr 21.000,-.

Fylkeskommunene har lite handlingsrom innenfor tildeling av midler fra post 74, ettersom mengden av søknader er stor. Rogaland fylkeskommune har fordelt «forholdsmessig» til fartøyene i fylkene etter hva de selv har fått tildelt.

Riksantikvaren har gitt føringer for fylkene i 2021 med fokus på forutsigbarhet for fartøyeiere og oppfølging av igangsatte prosjekter. Vi mener at Rogaland fylkeskommune har ivaretatt slike hensyn så langt det har latt seg gjøre innenfor gjeldende budsjetterammer.

Riksantikvaren har i denne saken ikke funnet grunnlag for å overprøve eller omgjøre Rogaland fylkeskommunes prioriteringer og tildelinger for 2021 på fartøyvernfeltet.

Konklusjon

Etter ny vurdering av saken i tråd med klagens anførsler, finner Riksantikvaren ikke at det er grunnlag for å omgjøre Rogaland fylkeskommunes vedtak vedrørende tilskudd til fartøyvern i fylket for 2021.

Klagen vedrørende delvis avslag på søknad om tilskudd til båten Fremad II tas ikke til følge.

Denne avgjørelse er endelig og kan ikke påklages.

Vennlig hilsen

Anne-Judith Munthe-Kaas (e.f.)
avdelingsdirektør, Juridisk seksjon

Kaare Stang
seniorrådgiver

Brevet er elektronisk godkjent uten underskrift

Kopi til: Rogaland fylkeskommune, Postboks 130 sentrum, 4001 STAVANGER